

Interventie

Internationale samenwerking voor een betere wereld, niet voor het bedrijfsleven

Door **Faiza Oulahsen**
Campagneleider bij Greenpeace

De Transatlantic Trade and Investment Partnership, beter bekend als TTIP, moet het grootste vrijhandelsverdrag ooit worden. Volgens de onderhandelaars vergemakkelijkt het verdrag de handel tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten, en wordt daarmee de handel tussen beide continenten bevorderd.

Tegenstanders uiten onder meer hun zorgen over hormoonvlees, arbeidswetgeving en de uitverkoop van de democratie, terwijl voorstanders het vooral over bangmakerij hebben. Doordat alle onderhandelingen achter gesloten deuren plaatsvonden, had het debat een hoog welles-nietes-gehalte en vlogen de verwijten over en weer. Totdat Greenpeace Nederland een aantal documenten in handen kreeg en naar buiten bracht. De bangmakerij bleek niet geheel onterecht: milieubescherming, voedselveiligheid en gezondheid staan ernstig onder druk.

In de onderhandelingen kijkt men hoe en waar de handelsbarrières tussen de EU en VS kunnen worden weggehaald. Daarbij gaat het niet zozeer om tarieven en heffingen, die met een gemiddelde van 3% vrij laag zijn. De Europese Commissie stelt de non-tarifaire handelsbarrières te willen verminderen. Ze wil een interne markt creëren door het 'harmoniseren en simplificeren van regulering' en 'wederzijdse erkenning'. Dat laatste betekent dat Amerikaanse regels die veelal minder streng zijn ook in de EU zullen gaan gelden.

Al met al een zorgwerkend streven volgens econoom en Nobelprijswinnaar Joseph

Stiglitz: non-tarifaire handelsbarrières zijn 'important for health, education, the environment, even the management of the economy. We realize that we didn't have the right financial sector regulations, and that's why we had the global financial crisis.'

Als voorbeeld kunnen we de strenge Europese wetgeving op het gebied van giftige stoffen nemen. Waar er in Europa ruim 1300 giftige stoffen op de lijst staan, zijn dat er in de VS slechts 90. Zo zitten bij ons verboden stoffen bij Amerikanen in hun voedsel. Met het wederzijds erkennen van elkaars regels kunnen producten die volgens de Amerikaanse regels geproduceerd zijn maar in strijd zijn met onze regelgeving, dus gewoon in de EU verkocht worden.

Bovendien heb je ook nog zaken die je niet direct terugziet op het etiket, zoals of cosmetica getest is op dieren en hoeveel antibiotica een dier toegediend heeft gekregen. Het is de vraag of Europese ondernemers zich daartegen kunnen weren zonder hun standaarden te verlagen. Een *race to the bottom* ligt daarom in de lijn der verwachting.

En alsof dat allemaal nog niet genoeg is, is er het instrument van het Investor-State Dispute Settlement (ISDS). Via ISDS kunnen bedrijven buiten de reguliere rechtsgang om claims indienen als ze zich gedupeerd voelen door overheidsbeleid. Democratisch genomen besluiten worden dan beoordeeld op één criterium: de 'misgelopen' winst van bedrijven.

Dit soort claims, die kunnen oplopen tot enorme bedragen, ondermijnen de democratie en politieke besluitvorming. Niet alleen krijgen multinationals een voorkeursbehandeling

deling, onder de noemer 'regulatory cooperation' zal de VS in een vroeg stadium geconsulteerd worden over wetsvoorstellen om het een en ander af te stemmen.

TTIP zal direct en indirect leiden tot het schrappen van regels die een belangrijk doel dienen. Een streven dat resoneert met de agenda van eurocommissaris Frans Timmermans. Onder het mom 'better regulation' heeft de sociaal-democraat de taak om regels te schrappen. Maar ook hier: die regels zijn er niet voor niets. Wiens agenda is het nu eigenlijk om regels te schrappen? Van de sociaal-democraten in Europa of van het bedrijfsleven? Verworvenheden ter bescherming van het milieu, consumenten en volksgezondheid worden afgedaan als handelsbelemmeringen en regels waar we vanaf moeten. Zelfs privacy

op internet en arbeidsrechten moeten eraan geloven.

Het wordt tijd dat sociaal-democraten een nieuw paradigma hanteren. Laten we waarden niet als belemmering zien, maar juist borgen. Integreer bijvoorbeeld het klimaatkoord als doel in handelsafspraken met de VS. Geen handelsverdragen die 'speciale rechten verlenen aan bedrijven, die werknemers en maatschappelijke organisaties niet krijgen', zoals Hillary Clinton onlangs zei, maar die maatschappelijke waarden als doel stellen. Wat we nodig hebben is een fundamenteel andere benadering van handelsverdragen met een betere balans tussen verschillende belangen. Wat we nodig hebben is een echt sociaal-democratisch verhaal, niets meer en niets minder.

Lijsttrekkersverkiezingen: geen ordinaire loterij, maar afgewogen oordeel

Door **Frank Poppe**

Oud-gemeenteraadslid van de PvdA in Den Haag

Binnen en buiten de PvdA duikt regelmatig de mythe op dat de manier waarop de partij haar lijsttrekker kiest niet deugt. Zo zou degene die voor de meeste leden tweede keuze is de verkiezingen kunnen winnen. Ik noem het een mythe, want het is gewoon niet waar.

Helaas gaat ook *S&D*-redacteur Marijke Linthorst in haar column *Second best* (*S&D* 2016/2) de mist in. Zij geeft daarin een foute beschrijving van de procedure, die ze omschrijft als een 'gewogen loting': één punt voor de minst geliefde kandidaat, vijf punten voor de favoriet en dan het gemiddelde.

De werkelijkheid is anders. Hoewel ieder lid de kandidaten inderdaad rangschikt, is er van een berekening geen sprake. De kandidaat die door de minste leden als favoriet wordt gezien valt af. Vervolgens volgt er een nieuwe ronde. Daarin worden de nummers 2 van de leden die de afvallende kandidaat als favoriet zagen als nummer 1 gezien. Een loting is het dus zeer zeker niet, ieder lid geeft een afgewogen oordeel.

Misschien een beetje bewerkelijk, maar op die manier gaat geen enkele stem verloren. Stel nu dat er twee uitgesproken favorieten zijn, met uitgesproken en elkaar als het ware uitsluitende opvattingen, zoals kandidaat A en concurrent B in het voorbeeld van Linthorst. Dan zouden kiezers die A bovenaan zetten B